

2 |

Vrátím se zase ke lži, o které je i známá italská pohádka o Pinocchiově, v níž po každé lži chlapci povyroste nos. Když víla Pinocchio položí otázku „Jak můžeš vědět, že jsem lhal?“, víla odpoví: „Lež se, milý chlapče, okamžitě pozná, protože je dvojího druhu: jeden druh má krátké nohy a druhý dlouhý nos.“ Jak se podle tebe tyto dva druhy lži liší?

Jediné, co z toho mohu odvodit, je autorovo doznání (prostřednictvím víly), že Pinocchio svým prodlužujícím se nosem po každé lži o něco víc trpí, a kdyby si to uvědomil, přestal by lhát. Vylhaný a třeba i prolhaný Pinocchio, protože je jenom v knížce, je v tomto směru opravdovým opakem lži. Stejnou roli hraje v Tóře malomocenství, jímž se navenek vyrazí zlý jazyk. A že se to neukáže na nikom jiném než na prorokyni Miriam, Mošeho sestře, jíž Tóra připisuje všudypřítomnost studny, která provázela Izrael pouští po čtyřicet let, má jistě jenom připomínat, že ani spravedliví lidé nejsou imunní před zrádností zlého jazyka, jež začíná docela nenápadně upovídáností. Proto bychom asi neměli rozlišovat mezi dospělou lží a lhavostí dětí. Děti se snaží vylhat ze zodpovědnosti za něco, co provedli, a dospělí jako dospělé děti už vědí, že a jak jsou jejich možnosti omezeny. Jinými slovy používají to, co jim jako dětem vždycky prošlo. Poznání, že „lež má krátké nohy“, má v tebou nadhozené otázce pro lhaní úplně likvidační význam.